

Justus Christoph Schomer Johann Wilhelm Petersen

Decanus Facultatis Theologicae Justus Christophorus Schomerus D & P.P. ... Ad Disputationem Inauguralem ... Dn. M. Johannis Wilhelmi Petersen Reverendiss. ac Sereniss. Principi, Episcopo Lubesi ... Superintendentis De Christo in Catenam Fidei Perpetuam Influyente Ad diem XXX. Septembris Anno MDCLXXXVI. In Auditorio Maiore publice habendam solenniter indicit, & ad eam sua praesentia ornandam Magnificum Academiae Rectorem ... invitat

Rostochi[i]: Weplingius, 1686

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn736015434>

Druck Freier Zugang

RU theol. 30.Sept. 1686

Schomer, Justus H

Petersen, Joh. Wilh.

Programma

129

DECANUS FACULTATIS THEOLOGICÆ
JUSTUS CHRISTOPHORUS SCHOMERUS
D&P.P. Consistorii Ducalis Assessor & Superintendens Mecklenburgensis

AD DISPUTATIONEM INAUGURALEM
VIRI Admodum Reverendi & Excellentissimi
DN. M. JOHANNIS WILHELMI PETERSEN,

Reverendiss. ac Sereniss. Principi, Episcopo Lubecensi, Duci Holsatiæ, à Confessionibus & concionibus sacris & Episcopatus Superintendentis

DE CHRISTO

in CATENAM FIDELI PERPETUAM INFLUENTE

Ad diem XXX. Septembris Anno MDCLXXVI.

In AUDITORIO MAJORE publicè habendam
solenniter indicit,
& ad eam suâ præsentia ornandam

Magnificum Academiae Rectorem, Excellentissimos Omnium Facultatum Professores, Nobilissimos Doctores & Licentiatos, Rev. ecclesiae Presbyteros, Cl. Philosophiae Magistros, & omnem literatorum ac Studioforum coronam, quâ fas est humanitate invitat.

Rostochi Typis JOH. W. EPPLINGII Acad. Typogr.

1686

M...

tertium hunc vobis sistimus

Theologiæ Candidatum, Cives Academi-
ci, qui se conspectui atque applausibus
vestris publicè exhibebit. Rara hæc conti-
git nobis felicitas in hac post magnorū vi-
rorum funera Facultatis Theologiæ so-
litudine, ut tres Disputationum inaugu-
ralium indictiones eodem die de tabulâ
publicâ prominerent. Non possumus
quin bonum inde omen & ecclesiæ or-
thodoxæ & Universitati huic capiamus, eoque auspiciatus, quod
illis Candidatis accrescat numerus, quorum apud magnos Reges
atque Principes æstimatio gravis est. Academiarum certe honor
non aliunde magis exurgit, quam si plures ex se dederint filios pieta-
te atque eruditione conspicuos & dignos nomine illo, quo insigni-
untur, ut quasi reactis in se mutuo radiis speculorum, alternâ virtute
coruscent mater & liberi. Neque illud levius honoris documen-
tum nobis est, quod viri graves atque literati, qui domi forisque jam
satis inclaruerunt, hinc potissimum sibi testimonium & honores pe-
tant. Virtus quidē sibi ipsi præmiū est, nec opus habet, quod prover-
bio dicimus, suspensâ hederâ generosum vinū, quia tamen nec omni-
bus nuda placet, ornatu quodam ejus opus est, quo popularibus in-
geniis felicius commendetur. Noster autem hic Candidatus, cui
nunc cathedram paramus, quis sit, & quàm honoribus Theologicis
dignus, non aliis elogiis magis, quam solâ vitæ ejus recitatione factâ
intelligemus, ad quam ut promtius sine præfatione progrediar, ipse
amor noster & longa, quæ à juventute mihi cum ipso intercessit, ami-
citia me propellit, simplicè tamen stylo sine phaleris faciendam, ne
quid privatis erga ipsum studiis dare videar. Natus est A. Christi 1649.
Cal. Jun. Patre spectatissimo doctoque; Viro GEORGIO PETERSEN,
Not. Caf. Publ. & Cancel. Lub. adjuncto, Matre honestissimâ MAGDA-
LENA PRÆ-

PRÆTORIA. Avi fuerunt in paternâ linæ JACOBUS PETERSEN,
ærario Eiderstedensi quondam præfectus, & Senator Tønningensis
amplissimus & ANNA DIRKES, Consulis Tønningensis filia, in linæ
maternâ ANDREAS PRÆTORIUS, Pastor & Senior Rev. Ministerii
Osnabrug. gravissimi, & AGNES VORBRUGGE, Civis Hamb. filia,
Præceptores nactus est in patrio lyceo fidelissimos doctissimosque,
ex quibus honoris ac memoriæ causa nominat Cl. Viros, Philolo-
gos eximios, BANGERTUM, NOTTELMANNUM, POLZIUM, *batt*
der Brügge / quorum ductu atque institutione ita profecit, ut in-
genii atque industriæ suæ documenta publica & solutis & ligatis oratio-
nibus plura daret, coram confessu optimatum recitatis, ut *de redditâ pa-*
trie pace, de Hercule in bivio virtutis & voluptatis constituto, de excidio Hiero-
solymitano, & Canticū Anticorum vario carminum genere elegantissimè
expressum. Inter hos & alios elegantioris liberaturæ flores ex se datos
eum ad graviora studia maturuisset, Anno hujus seculi LXXIX. ad cele-
brem Hassorum universitatem Gissam cum aliis itineris & studiorum
sociis profectus, ut honestâ illorum æmulatione ita & novis præ-
ceptorum adminiculis excitatus adjutusque est, ut in cœpto hujus
stadii cursu strenuè pergeret. Quippe celeberrimorum ibi & Theo-
logorum & Philosophorum assiduus auditor, *Haberkornii, Misteri,*
Siricii, Hannekenii, Rudrauffii, Nitschii, Weissii, collectam ex omni-
bus his fontibus scientiam in se derivabat. Primùm in cathedram pro-
diit, cum duce & Præside Excellentissimo *Hannekenio de Servorum apud*
Romanos conditione dissertationem conscriberet ac defenderet;
postea & sub eodem Viro in Historiâ ecclesiasticâ, & sub *Rudrauffio in*
Metaphys. sæpius, ut *de Eodem & Diverso, de causa finali, de Anima se-*
paratâ respondentis partes publicè cum laude suscepit; morti etiam
Serenissimæ Principis SOPHIÆ ELEONORÆ, Hassiæ Landgraviæ
heroico carmine in solenni panegyri procerum parentavit. Ita
relictâ A. 1671. Gissa non reliquit justam horum speciminum memo-
riam, sed & absentem, nec satis serio honores illos ambientem ultrò
ad

ad viri bene merita respiciens *Philos. Magistrum* creavit. Ipse interea hoc Gradu Academico auctus in hac Alma Rostochiensis Universitate, quo se receperat, insignes qui tunc erant Theologos, *Henr. Müllerū, August. Varenium, & Michaëlem Cobabū*, diligentissimè audiebat, cujus diligentiae indicè conscriptā à se eruditissimā disputationē de *Φιλία* à *Φιλία* Reformatorum sub Præsidio Vareniano defendit, quā illos nunquam verè & seriò fraternam nobiscum pacem ambivisse, quantumvis irenica consilia sæpe proposuerint, ex actis & colloquiis publicis ostendit; mox etiam de *Communicabilitate Propriorum* contra Heerbordum *Philos. Batavum* disputationem aliam in Cathedrâ *Philos. Præses* proposuit, respondente *Muhaële Freudio* nunc *Wismariens. Scholæ Con-Rectore* clarissimo, affine nostro honoratissimo. Post hæc exercitia ad amplissimum Stipendium Schabbelianum benevolè admissus, instituto per Saxonicas Academiæ, Lipsiam, Wittebergam, Jenam, brevi circuitu, salutatisq; celeberrimis illarū Professoribus Theologis Gissam redux factus est, nec segnior tunc quàm antea in publicis specimenibus, quibus juvenus Acad. exerceri solet, sub Hannekeniano Præsidio de *Scriptura S. de Spiritu S. de Triplici Salvatoris officio, de ejus exinanitione & exaltatione, de Ministerio ecclesiastico, Magistratu politico, Conjugio* theses Theologicas publicè defendit, tum & pro licentiâ docendi in Philosophicis, de superiore Cathedra Præses Anno 1673. *osculum præscientiæ divini cum voluntate arbitrii & contingentia rerum*, arduam disputandi materiam exhibuit. Postea lectiones privatas instituit Metaphysicas, Oratorias & morales de jure naturæ in Guilelmum Grotium cum Hugone collatum, ita ut privatim pariter disputandi exercitium auditoribus institueret. A. 1674. in Luciani Samosatani dialogum, qui *ζεύς ἐλεγχόμενος* inscribitur, commentatus est, ita ut triplicem inde impietatem, hydram atheismi, idololatriam papismi, & Stoicum prædeterminantismum Reformatorum ejus occasione argueret; quæ commentatio in disputationes Academicas divisa, quas quinq; eximii Theol. Studiosi respondendo defendebant, in lucè prodit. Anno sequente contra *Samuelem. Andreæ. D.*
 & Prof.

& Prof. Theol. Marpurgensem de *Premotione divinâ Reformato-
rum non divinâ* exercitationem Academicam iterum de cathedra superiore proposuit, & iterum aliam de *osculo legis natura cum primo precepto decalogi*. Mota tunc lis erat in acidulis Wildungensibus, an Reformati statuunt Deum citra respectum antecedentem Christi & fidei nonnullos ab omni aternitate absolutè elegisse rejectis ceteris? cum D. Reinholdus Pauli in Academia Marpurgensi Profess. Theolog. cum suis id negaret, nostrates affirmarent, hac occasione Candidatus noster motus, thesin ex Synodo Dordracenâ, confessionibus & doctoribus illorum publicis demonstravit, cui cum à Marpurgensibus responderetur, *Apologiam pro justitia cause* contra hunc Reinholdum Pauli vulgavit. Sub id Tempus, quod in primâ felicitatis suæ parte ponit, in amicitiam venit magni Theologi & luminis ecclesiæ nostræ splendidissimi, D. *Philippi Jacobi Speneri*, quem ut mente ita nominis anagrammate, PETERSEN, ET SPENER, perpetuo circumfert, tunc Francfurti ad Mœnum Rev. Ministerii Senioris, nunc in aulâ Electorali Saxonica Præsulis & Protosynedrii Assessoris gravissimi, qui ad exprimendam ipsâ praxi Christianæ fidei sanctitatem exemplo monitisque præluens, animum ejus sibi penitus divincivit, coëptamque semel amicitiam hodieq; perpetuo literarum commercio colit. Ille etiam, cum hic adm. Rev. Candidatus noster ad aulam Isnacensem à Saxonix Duce, audiendi ejus in concione sacrâ cupido, aliquando evocaretur, ipsi Anno. 1675. auctor extitit, ut Gissæ licentiam summi in Theologiâ capessendi honoris ambiret, cui etiam ut pareret hic noster jam Disputationis inauguralis thema de *Dracone Dordraceno*, id est absolute decreto, quod omnes sententiarû & decretorû ejus paginas implet, & omnes articulos fœdè corrumpit, elaboraverat, sed à Parente domum revocatus à proposito destitit. Tumverò inter adversas Jesuitarum quorundam

)3

machi

machinationes ipsi læcidit. Clementissima Serenissimi Principis ac Patroni nostri DN. GUSTAVI ADOLPHI, Ducis Mecklenburgenses ad Professionem Poëticam in hac universitate vocatio, quam promptè quidem accepit, anno 1677. Mense Septembris huc profectus, & solenniter, introductus, exorsus etiam prælectiones publicas cum applausu studiosæ juventutis, sed mox aliud ipsi theatrum pendente divinâ prudentiâ. Qvippe mox Hannoveram ad functionem ecclesiasticam in æde Ægidii obeundam vocatus, divino nutui paruit, ubi & Sereniss. Principem, qui tunc rebus præperat, & omnem populum sibi nactus faventissimum, videbatur jam fixam sedem invenisse. Sed quæ est inopinata sæpe rerum humanarum vicissitudo, divinâ providentiâ variè versata, ita & illinc intra vertentem annum decedere debuit A. 1678. d. 6. Maj. à Reverendissimo & Serenissimo Principe ac Domino DN. AUGUSTO FRIDERICO, Episcopo Lubecensi, Herede Norwegiæ, Duce Sleswigi, Holsatiæ &c. ad illud officium, quod hæctenus dexterrimè gerit, evocatus. Vixerat cœlebs usque ad Annum 1680. quo tempore singulari fato ipsi conjux obtigit generosæ stirpis virgo ex immediatâ imperii nobilitate nata, nec minùs sanctitate morum, & amore DEI ac sacrarum literarum nobilis, JOHANNA ELEONORA de MERLAV, cujus parens Serenissimæ Principis Saxo-Lauenburgicæ, natæ Hassiæ Landgraviæ, aulæ Magister fuit, agnatus quidam infulis Abbatæ Fuldenis, qui S. R. imperii principatus est, quondam eminuit. Hæ nuptiæ Francofurti ad Mœnum auctore Max. Reverendo D. Spenero conflata occasionem præbuerunt viro visendi nobiliora ad Rhenum Germaniæ Belgiiq; oppida, cumque præcipui nominis inter Calvinianos Arminianosque doctoribus colloquia miscendi, id quod viro Theologo non tantùm jucundum sed & perquam utile esse poterat. Domi autem suæ & in eo, quod gerit officio, quantâ fide, industriâ, curâ versetur, exemplum ipse aliis præbens ejus, quod sva-

det

det ac docet, tam ipsius modestia quàm pagellarū angustia prohibet, ne pluribus doceamus: specimen tamen aliquod industriae in concionibus aliquibus typo exscriptis, & nupere in Catechismo ex ipsis S. Script. verbis elegantissimè formato ostendit. In quo non id tantum obtinuit, ut vera fidei fundamenta ex ipso fonte, & decidendi rationem in ipsa quaestionis solutione rudem populum doceret, sed & contra adversarios fidei *παρρησια* nostram evinceret, nihil ultra id quod Prophetæ & Apostoli dixerunt, prædicantium. Protruserunt jam antea variarum sectarum homines ejusmodi catechismos, ut Baralajus inter Quakeros, Bidellus inter Sociniano, inter Pontificios alius, eâ mente atque animo, ut lectori persvaderent tam apertè ipsarum causam in S. literis esse definitam, ut nullo alieno indigeat colore: in quibus etsi non omnia malè collecta sunt, sæpe tamen magnâ licentiâ centones confutos & verba ad rem minimè pertinentia propositis quaestionibus subjuncta observamus. Sed nobis nullo fuce opus est, thesis nostra nulla est nisi quæ Spiritus S. quod ille non docuerit, nobis docere in rebus Theologicis religio sit. Ipsa illa dogmata, quæ per consequentiam ex S. literis exsculpi dicimus, synonymis vocabulis & sine commentatione intelligibilibus ibi continentur, si rectè attendimus; unde & præcipuam eam sibi curam fuisse, ne quod dictum nisi directò ad causam pertinens ullibi adduceret, ipse auctor in præfatione testatur. Itaque hunc laborem, qualem ipse sapius suscipere mente agitavi, nunc susceptum ab alio esse gaudeo, emolumentum ecclesiæ maximum allaturum esse spero. His omnibus igitur laboribus exantlatis scriptisque editis clarus, tandem cum animus subiret, quamvis jam sapius antea renuerat, Theologicos honores rite obire, ad hanc Universitatem memor primi in eâ officii se recepit, privatoque Facultatis colloquio, vel, ut vocant, examine rite instituto omnem calculum abstulit, eum ab omni Academiâ mox iterum publicè ablaturus in solenni hac disputatione, quam indicimus. Argumentum

rum elegit differendi elegantissimum, quanquam ob temporis inopiā (quod conscius testor) festinantissimè elaboratū, ut in eo promptitudinem ingenii, omnem typothetarum industriam, scriptione superantem, maximè probaverit. Jesum sistit, quod sit *Omnia in omnibus*, qui est Λ & Ω qui est $\delta\epsilon\chi\eta\rho\delta\varsigma$ $\kappa\alpha\iota$ $\pi\lambda\epsilon\iota\omega\tau\eta\varsigma$ auctor & meta fidei nostræ, quòd per omnes fidei articulos perpetua catena decurrat. Nimirum ipse est, quo tanquam fundamento innititur omnis doctrina Evangelii, quo ruente omnis corruat spes nostra necesse est. Fides una copulativa vulgò dicitur, quòd sic sibi mutua innectatur dogmatum divinarum series, ut luxato uno membro cetera omnia hient: multò major erit omnium in uno Christo sublato jactura. Non quidem ad omnes cœlestis doctrinæ partes pari modo concurrat Christus; alia hominis integri ratio est, alia reparati, ille non indiget mediatore, hic indiget. Illi articuli, qui naturam Dei rerumque creationem & gubernationem exponunt, æternam Deitatem Filii in se concludunt, reliqui incarnationē ejus & meritum, & sic utriq; Christum, quamvis non quā Christum. Peccatur tamen ubiq; contra eundem cum in alterutrā illorum classe peccatur. Christus Deus est, Dei filius & character, creator, rector omnium unā cum ipso Patre, ejusque læditur peccato dignitas, sicuti & Patrii dē Redemptor est, in quo redemptio, vocatio, absolutio, adoptio, renovatio, salus deniq; nobis competit, quem Evangelium, quem Scriptura S. narrat, in quo Sacramento rum vis & veritas consistit, verbo: *Omnia est in omnibus*. Qua de re uberius differentem ut audire plaueat Excellentissimū Candidatum nostrum, Magnificum Rectorem Academiæ & utriusq; Reip. proceres, quādecet observantiā rogamus bonosq; omnes literarū fautores & studiosos, ut futuræ solemnī Disputationi sine strepitu & tumultu intersint, invitamus.

P. P. Sub Sigillo Facultatis Theologicae Rostochii Domi:
 XVI. & XVII. Trinit. MDC LXXXVI.

✽(O)✽

